

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 10. decembra 2009*

Vo veci C-260/08,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Bundesfinanzhof (Nemecko) zo 6. mája 2008 a doručený Súdnemu dvoru 18. júna 2008, ktorý súvisí s konaním:

Bundesfinanzdirektion West

proti

HEKO Industrieerzeugnisse GmbH,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda druhej komory J. N. Cunha Rodrigues, vykonávajúci funkciu predsedu tretej komory, sudcovia P. Lindh, A. Rosas, U. Lõhmus (spravodajca) a A. Ó Caoimh,

* Jazyk konania: nemčina.

generálny advokát: J. Mazák,
tajomník: R. Şereş, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 9. júla 2009,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- HEKO Industrierzeugnisse GmbH, v zastúpení: T. Lieber, Rechtsanwalt,

- grécka vláda, v zastúpení: G. Kanellopoulos, I. Bakopoulos a M. Tassopoulou, splnomocnení zástupcovia,

- Komisia Európskych spoločenských, v zastúpení: R. Lyal a B.-R. Killmann, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 24 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307, ďalej len „colný kódex“), z hľadiska určenia pôvodu tovaru patriaceho do položky 7312 kombinovanej nomenklatúry tvoriacej prílohu I nariadenia Rady (EHS) č. 2658/87 z 23. júla 1987 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku (Ú. v. ES L 256, s. 1; Mim. vyd. 02/002, s. 382), zmenenej a doplnenej nariadením Komisie (ES) č. 1719/2005 z 27. októbra 2005 (Ú. v. EÚ L 286, s. 1, ďalej len „KN“).

- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Bundesfinanzdirektion West (ďalej len „Bundesfinanzdirektion“) a HEKO Industrieerzeugnisse GmbH (ďalej len „HEKO“) v súvislosti s určením nepreferenčného pôvodu lán z ocele vyrobených v Severnej Kórei zo splietaných laniek pochádzajúcich z Čínskej ľudovej republiky.

Právny rámec

Dohoda o pravidlách pôvodu

- 3 Rozhodnutím 94/800/ES z 22. decembra 1994 týkajúcim sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 — 1994) (Ú. v. ES L 336, s. 1; Mim. vyd. 11/021, s. 80), schválila Rada Európskej únie najmä dohodu o pravidlách pôvodu (WTO-GATT z roku 1994) (Ú. v. ES L 336, 1994, s. 144; Mim. vyd.

11/021, s. 231), pripojenú ku konečnému aktu podpísanému v Marakéši 15. apríla 1994. Táto dohoda, ktorej cieľom je harmonizovať pravidlá pôvodu, stanovuje počas prechodného obdobia pracovný program harmonizácie.

4 Článok 2 tejto dohody s názvom „Pravidlá počas prechodného obdobia“ stanovuje:

„Až do skončenia pracovného programu harmonizácie pravidiel pôvodu, uvedeného v časti IV, členovia zabezpečia, aby:

- a) vo vydaných všeobecne záväzných správnych rozhodnutiach boli jasne určené podmienky, ktoré treba splniť. Predovšetkým:
 - i) v prípadoch použitia kritéria zmeny colného zaradenia musí toto pravidlo pôvodu a akékoľvek výnimky z neho jasne určiť položky a čísla colnej nomenklatúry, na ktoré sa pravidlo vzťahuje;

...“

Colná právna úprava Spoločenstva

- 5 Článok 24 colného kódexu stanovuje:

„Za krajinu pôvodu tovaru na ktorého výrobe sa podieľali viaceré krajiny sa považuje krajina, v ktorej sa ako v poslednej uskutočnilo jeho podstatné a hospodársky odôvodnené spracovanie, a to v podnikoch na to určených a ktorého výsledkom je nový výrobok, alebo ktoré predstavuje dôležitý stupeň výroby.“

- 6 Kapitola 1 s názvom „Nepreferenčný pôvod tovaru“ v hlave IV nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. L 253, s. 1; Mim. vyd. 02/006, s. 3, ďalej len „vykonávacie nariadenie“), zahŕňa články 35 až 40.

- 7 Podľa článku 35 vykonávacieho nariadenia:

„Táto kapitola ustanovuje pre textil a textilné výrobky patriace do oddielu XI [KN] a pre určité výrobky iné ako textil a textilné výrobky, spracovanie alebo prepracovanie, pri ktorom sa má za to, že spĺňa kritériá ustanovené v článku 25 [colného] kódexu a podľa ktorého sa určí pôvod výrobkov podľa krajiny, v ktorej boli tieto činnosti vykonané.

...“

8 Článok 39 tohto nariadenia stanovuje:

„V prípade získaných výrobkov, ktoré sú uvedené v prílohe 11, spracovanie alebo prepracovanie uvedené v stĺpci 3 prílohy sa považuje za proces alebo operáciu, na základe ktorej sa určuje pôvod podľa článku 24 [colného] kódexu.

...“

9 Položka 7312 KN, t. j. „splietané lanká, laná, káble, splietané pásy, slučky a podobné výrobky, zo železa alebo z ocele, elektricky neizolované“, nie je uvedená v prílohe 11 vykonávacieho nariadenia.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

10 V máji 2005 HEKO požiadal Bundesfinanzdirektion o záväzné informácie o pôvode (ďalej len „ZIP“) rôznych druhov lán z ocele patriacich do položky 7312 KN, vyrobených v Severnej Kórei zo splietaných laniiek pochádzajúcich z Číny, ktoré takisto patria do položky 7312 KN.

11 Zo spisu vyplýva, že tieto laná sa vyrábajú tak, že splietané lanká pozostávajúce z viacerých vlákien sa prepájajú stáčaním na strojoch na výrobu lán v podniku zariadenom na tento účel v Severnej Kórei. Vzhľadom na ich budúce využitie sa laná z ocele v tomto podniku aj režú, prepájajú, stláčajú, impregnujú, tepú, navzájom zväzujú a/alebo poťahujú.

- 12 Dňa 11. januára 2006 Bundesfinanzdirektion vydal päť ZIP, na základe ktorých bola určená za krajinu pôvodu lán z ocele Čínska ľudová republika z toho dôvodu, že pokiaľ nedochádza k zmene colnej položky, nie je stáčanie splietaných laniek na účely výroby lán z ocele, ktorá sa uskutočňuje v Severnej Kórei, podstatným prepracovaním alebo spracovaním v zmysle článku 24 colného kódexu.
- 13 Na podporu svojho stanoviska sa Bundesfinanzdirektion oprel o pravidlá zo „zoznamu“ (ďalej len „zoznam pravidiel“) vypracovaných Komisiou Európskych spoločenstiev s cieľom upresniť pojmy uvedené v článku 24 colného kódexu, ktoré sú prístupné na jej internetovej stránke. Z týchto pravidiel vyplýva, že tovar položky 7312 KN možno považovať za tovar, u ktorého sa vykonalo jeho posledné podstatné spracovanie alebo prepracovanie len v prípade, ak sa zmení jeho colná položka.
- 14 HEKO podal proti rozhodnutiu Bundesfinanzdirektion žalobu o neplatnosť na Finanzgericht Düsseldorf. Rozsudkom vydaným v máji 2007 uvedený súd zrušil sporné ZIP a nariadil Bundesfinanzdirektion vydať nové ZIP, v ktorých bude uvedená ako krajina pôvodu lán z ocele Kórejská ľudovodemokratická republika. Podľa tohto súdu nie je totiž zoznam pravidiel v súlade s judikatúrou Súdneho dvora a nepredstavuje záväzný právny akt Spoločenstva.
- 15 Bundesfinanzdirektion podal proti tomuto rozsudku opravný prostriedok „Revision“ na súd, ktorý predložil návrh na začatie prejudiciálneho konania, kde uplatňoval, že hoci zoznam pravidiel nemá právne účinky, poskytuje do určitej miery výklad článku 24 colného kódexu.

- 16 Za týchto podmienok Bundesfinanzhof rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Sú podstatnými spracovaniami alebo prepracovaniami zakladajúcimi nepreferenčný pôvod tovarov zaradených do položky 7312 [KN] iba také spracovania alebo prepracovania, ktoré majú za následok, že výrobok, ktorý je výsledkom spracovania alebo prepracovania, je potrebné zaradiť do inej položky kombinovanej nomenklatúry?“

O prejudiciálnej otázke

- 17 Touto otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má pojem „podstatné... spracovanie“ uvedený v článku 24 colného kódexu vykladať v tom zmysle, že na tovar zaradený do položky 7312 KN sa tento pojem vzťahuje len v prípade, keď výrobok, ktorý je výsledkom spracovania alebo prepracovania, je potrebné zaradiť do inej položky KN.
- 18 Na úvod treba poznamenať, že pokiaľ ide o uplatniteľnosť zoznamu pravidiel vo všeobecnosti, HEKO tvrdí, že tieto pravidlá nie sú právne záväzné a nemôžu zaväzovať súdy členských štátov, pretože neboli publikované v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
- 19 Ani Komisia neprisudzuje záväzné účinky tomuto zoznamu pravidiel, na obsahu ktorého sa podľa nej dohodli zástupcovia členských štátov vo výbore pre colný kódex. Komisia však naznačuje, že ich treba zohľadniť, aby sa zabezpečil súlad medzi uplatňovaním colnej právnej úpravy Spoločenstva a záväzkami prijatými Európskym spoločenstvom v rámci Svetovej obchodnej organizácie (WTO). Zoznam pravidiel totiž stanovuje konkrétne kritériá na splnenie požiadavky vyplývajúcej z článku 2 dohody

o pravidlách pôvodu, podľa ktorej pri vydávaní všeobecne záväzných správnych rozhodnutí musia byť jasne určené podmienky, ktoré treba splniť.

- 20 V tejto súvislosti treba uviesť, že hoci zoznam pravidiel vypracovaný Komisiou prispieva k určeniu nepreferenčného pôvodu tovaru, tieto pravidlá nie sú právne záväzné.
- 21 Z tohto dôvodu musí byť obsah týchto pravidiel v súlade s pravidlami pôvodu, ktoré sú spomenuté v článku 24 colného kódexu, a nemôže meniť ich rozsah (pozri analogicky, pokiaľ ide o vysvetlivky ku KN, rozsudky z 12. januára 2006, *Algemene Scheeps Agentuur Dordrecht*, C-311/04, Zb. s. I-609, bod 28, a z 19. februára 2009, *Kamino International Logistics*, C-376/07, Zb. s. I-1167, bod 48).
- 22 Treba dodať, že aj keď sa relevantné akty sekundárneho práva majú vykladať vo svetle dohôd prijatých v rámci WTO (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. decembra 2000, *Dior a i.*, C-300/98 a C-392/98, Zb. s. I-11307, bod 47, ako aj zo 16. novembra 2004, *Anheuser-Busch*, C-245/02, Zb. s. I-10989, bod 55), stále platí, že dohoda o pravidlách pôvodu v súčasnosti stanovuje len pracovný program harmonizácie počas prechodného obdobia. Keďže táto dohoda nepredstavuje komplexnú harmonizáciu, členom WTO sa v prípade prijímania vlastných pravidiel pôvodu ponecháva určitá miera voľnej úvahy. V tejto súvislosti zo správy odbornej skupiny WTO, ktorá bola prijatá 20. júna 2003 (Spojené štáty) — Pravidlá pôvodu týkajúce sa textilných a odevných výrobkov (DS243), body 6.23 a 6.24, vyplýva, že členovia WTO môžu slobodne stanoviť kritériá určenia pôvodu, tieto kritériá priebežne meniť alebo uplatniť rôzne kritériá na rôzne druhy výrobkov.
- 23 Z týchto úvah vyplýva, že súdy členských štátov môžu pri výklade článku 24 colného kódexu vychádzať z kritérií, ktoré vyplývajú zo zoznamu pravidiel, pokiaľ tým nedôjde k zmene daného článku.

24 Pokiaľ ide najmä o výklad pojmu „podstatné... spracovanie“, uvedený v článku 24 colného kódexu, z hľadiska tovaru patriaceho do položky 7312 KN, HEKO uvádza, že kritérium zmeny colnej položky, ktoré vyplýva zo zoznamu pravidiel, nie je v súlade s týmto článkom, pretože uvedené kritérium sa neopiera o objektívne a reálne rozlišovanie medzi základným a spracovaným výrobkom, pri ktorom sa predovšetkým zohľadňujú osobitné fyzické vlastnosti každého z týchto výrobkov.

25 Grécka vláda a Komisia naopak zastávajú názor, že pri tovare patriacom do colnej položky 7312 KN sa pri poslednom podstatnom spracovaní alebo prepracovaní určujúcim pôvod vyžaduje, aby nastala zmena colnej položky. Kritérium založené na zmene colnej položky umožňuje na jednej strane jednotne uplatňovať článok 24 colného kódexu na colnom území Spoločenstva a na druhej strane zohľadniť technické štádiá spracovania alebo prepracovania pri výrobe lán. V tejto súvislosti Komisia uvádza, že spracovanie spletaných laniek na laná z ocele nevedie k charakteristickej kvalitatívnej zmene základného výrobku a je len montážnou činnosťou, ktorá neudeluje pôvod týmto výrobkom. Naopak výroba lán z oceľových drôtov by viedla k zmene colnej položky a v dôsledku toho by udelila týmto výrobkom nový pôvod.

26 Túto argumentáciu nemožno prijať.

27 Zo znenia článku 24 colného kódexu totiž vyplýva, že ak sa na výrobe tovaru podieľa viacero krajín, za krajinu pôvodu sa považuje tá krajina, v ktorej sa ako v poslednej uskutočnilo jeho podstatné spracovanie, hospodársky odôvodnená operácia, a to v podnikoch na to určených a ktorého výsledkom je nový výrobok, alebo ktoré predstavuje dôležitý stupeň výroby.

- 28 V tejto súvislosti z judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa výkladu článku 5 nariadenia (EHS) č. 802/68 Rady z 27. júna 1968 o spoločnej definícii pojmu pôvod tovaru [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 148, s. 1), ustanovenia, ktoré predchádzalo článku 24 colného kódexu, ale malo rovnaké znenie, vyplýva, že posledné spracovanie alebo prepracovanie je „podstatné“ v zmysle tohto ustanovenia len vtedy, keď výrobok, ktorý je výsledkom spracovania alebo prepracovania, má osobitné vlastnosti alebo osobitné zloženie, ktoré pred uvedeným spracovaním alebo prepracovaním nemal. Operácie súvisiace s úpravami výrobku z hľadiska jeho použitia, ktoré však nevedú k podstatnej kvalitatívnej zmene jeho vlastností, nemôžu určiť pôvod daného výrobku (rozsudky z 26. januára 1977, Gesellschaft für Überseehandel, 49/76, Zb. s. 41, bod 6, a z 23. februára 1984, Zentrag, 93/83, Zb. s. 1095, bod 13).
- 29 Z uvedenej judikatúry takisto vyplýva, že nestačí hľadať kritériá definujúce pôvod tovaru v colnom zaradení spracovávaných výrobkov, pretože spoločný colný sadzovník bol vypracovaný na vlastné účely a nie na účel určenia pôvodu tovarov. Určenie pôvodu tovaru sa naopak má opierať o objektívne a vecné rozlišovanie medzi základným a spracovaným výrobkom, pri ktorom sa predovšetkým zohľadňujú osobitné fyzické vlastnosti každého z týchto výrobkov (pozri rozsudky Gesellschaft für Überseehandel, už citovaný, bod 5, ako aj z 23. marca 1983, Cousin a i., 162/82, Zb. s. 1101, bod 16).
- 30 Okrem toho v súvislosti s otázkou, či zmontovanie viacerých častí je podstatným spracovaním alebo prepracovaním, Súdny dvor už rozhodol, že existujú situácie, pri ktorých preskúmanie na základe kritérií technickej povahy nemusí viesť k záveru o určení pôvodu tovaru a že v týchto prípadoch treba subsidiárne prihliadať na iné kritériá (pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. decembra 1989, Brother International, C-26/88, Zb. s. 4253, bod 20; z 8. marca 2007, Thomson a Vestel Francúzsko, C-447/05 a C-448/05, Zb. s. I-2049, bod 27, ako aj z 13. decembra 2007, Asda Stores, C-372/06, Zb. s. I-11223, bod 37).
- 31 Súdny dvor tak uznal platnosť použitia jasného a objektívneho kritéria, akým je pridaná hodnota, umožňujúceho pre tento typ tovarov so zložitým zložením vyjadriť, v čom

spočíva podstatné spracovanie určujúce pôvod tohto tovaru (pozri najmä rozsudok Thomson a Vestel Francúzsko, už citovaný, bod 39).

- 32 V prejednávanej veci treba preskúmať, či uplatnenie jediného kritéria, t. j. kritéria zmeny colnej položky, je na účely určenia pôvodu tovaru patriaceho do položky 7312 KN v súlade s judikatúrou už citovanou v bodoch 28 a 29 tohto rozsudku, a či v každom prípade umožňuje preukázať, že výroba lán z ocele zo splietaných laniek je podstatným spracovaním alebo prepracovaním v zmysle článku 24 colného kódexu.
- 33 V tejto súvislosti treba uviesť, že kritérium zmeny colnej položky sa nezakladá ani na objektívnom a vecnom rozlišovaní medzi základným výrobkom, teda splietanými lankami z ocele, a spracovaným výrobkom, čiže lanami z ocele, ani na osobitných fyzických vlastnostiach každého z týchto výrobkov, a nezohľadňuje špecifické spracovania alebo prepracovania, ktorých výsledkom je spracovaný výrobok.
- 34 Súdny dvor už pri upresnení abstraktných pojmov spracovania a prepracovania konštatoval, že nebolo v rozpore s článkom 5 nariadenia č. 802/68, keď Komisia uplatňovala systém, v rámci ktorého zmena colnej položky tovaru slúžila ako základné pravidlo, ktoré bolo doplňované a korigované doplňujúcimi zoznamami, ktoré zohľadňovali osobitosti špecifických spracovaní alebo prepracovaní (pozri rozsudok, Cousin a i., už citovaný, bod 17).
- 35 Aj keď je síce pravda, že zmena colnej položky tovaru, vyvolaná jeho spracovaním naznačuje, že povaha spracovania alebo prepracovania je podstatná, nič to nemení na tom, že spracovanie alebo prepracovanie môže mať podstatnú povahu aj v prípade, keď ku zmene položky nedôjde. Samotná Komisia uznáva, že kritérium zmeny colnej položky zavedené zoznamom pravidiel pokrýva väčšinu situácií, avšak neumožňuje

určiť úplne všetky situácie, keď je spracovanie alebo prepracovanie tovaru podstatné. Treba teda zohľadniť iné kritériá, aby sa zistilo, či sú splnené podmienky stanovené v článku 24 colného kódexu.

- 36 Z toho vyplýva, že pri výklade pojmu „podstatné... spracovanie“, uvedeného v článku 24 colného kódexu, pre tovar patriaci do položky 7312 KN, výlučne na základe kritéria zmeny colnej položky bez toho, aby sa zohľadnili špecifické spracovania a prepracovania vykonané na danom tovare, môže dôjsť k zúženiu rozsahu tohto článku.
- 37 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na položenú otázku odpovedať, že pokiaľ ide o tovar zaradený do položky 7312 KN, podstatné spracovania alebo prepracovania v zmysle článku 24 colného kódexu môžu zahŕňať nielen spracovania a prepracovania, ktoré vedú k zaradeniu tovaru, ktorý je predmetom spracovania a prepracovania, do inej položky KN, ale aj spracovania a prepracovania, ktoré napriek tomu, že nedochádza k zmene položky, vedú k vytvoreniu tovaru so špecifickými vlastnosťami a zložením, ktoré tento tovar pred touto operáciou nemal.

O trovách

- 38 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Pokiaľ ide o tovar zaradený do položky 7312 kombinovanej nomenklatúry tvoriacej prílohu I nariadenia Rady (EHS) č. 2658/87 z 23. júla 1987 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku, zmenenej a doplnenej nariadením Komisie (ES) č. 1719/2005 z 27. októbra 2005, podstatné spracovania alebo prepracovania v zmysle článku 24 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva, môžu zahŕňať nielen spracovania a prepracovania, ktoré vedú k zaradeniu tovaru, ktorý je predmetom spracovania a prepracovania, do inej položky kombinovanej nomenklatúry, ale aj spracovania a prepracovania, ktoré napriek tomu, že nedochádza k zmene položky, vedú k vytvoreniu tovaru so špecifickými vlastnosťami a zložením, ktoré tento tovar pred touto operáciou nemal.

Podpisy